ΕΥΡΥΘΜΙΑ: Καλλιτεχνική έκφρασις ή αποκρυφιστική πρακτική; (Πρωτ. π. Βασίλειος Α. Γεωργόπουλος, Δρ. Θ)

Date : 20 Φεβρουαρίου, 2008

Σε αρκετά κοσμικά περιοδικά αλλά και από ορισμένους πολιτιστικούς συλλόγους στην πατρίδα μας διαφημίζεται με μια φρασεολογία αρκετά ελκυστική, ως μορφή «καλλιτεχνικής έκφρασης» ή ως «ως κοσμικός χορός» ή ως «μια νέα τεχνική κίνησης, που στοχεύει στην αρμονική ισορροπία του σώματος, της ψυχής και του ανθρώπινου πνεύματος» η «Ευρυθμία». Τί είναι, όμως, η «Ευρυθμία»; Και αποτελεί όντως η «Ευρυθμία» μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης; Η πραγματικότητα είναι ριζικώς διαφορετική. Η «Ευρυθμία» στην πραγματικότητα είναι τεχνική χορού και κίνησης, που δημιούργησε ο πρώην γραμματέας της Θεοσοφικής Ένωσης του Βερολίνου και ιδρυτής μετέπειτα του αποκρυφιστικού κοσμοθεωριακού συστήματος της Ανθρωποσοφίας, ο Ρούντολφ Στάινερ. Η «Ευρυθμία» ως σύστημα προήλθε και θεμελιώθηκε κυριολεκτικά πάνω στις αποκρυφιστικές διδασκαλίες του Ρ. Στάινερ. Το εν λόγω σύστημα ο Ρ. Στάινερ το δημιούργησε σε συνεργασία με την οπαδό του Λόρι Σμίθ, που ενδιαφέρονταν για τη μουσική και το χορό και την ηθοποιό και μετέπειτα γυναίκα του Μαρίε φόν Σίεβερς. Η νέα τεχνική συνδύαζε λόγο, στοιχεία παντομίμας και χορού.
Η «Ευρυθμία» ως σύστημα κατά τον Στάινερ ήταν ένας σύγχρονος τελετουργικός χορός. Θεωρείται ένας πρωτότυπος τρόπος αναβίωσης των τελετουργικών χορών των αρχαίων μυστηρίων, που συνδέονταν με τις αρχαίες τελετές μύησης, προσαρμοσμένος στα σύγχρονα δεδομένα. Μέσω αυτού του τελετουργικού χορού στόχος των χορευτών αποτελεί να ελκύσουν πάνω τους «κοσμικές ζωτικές δυνάμεις» και στη συνέχεια να τις μεταβιβάσουν στους θεατές.
Ο ρυθμός και οι κινήσεις στο σύστημα της «Ευρυθμίας» αποτυπώνουν πολλές φορές «πλανητικές ή και ζωδιακές δυνάμεις». Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο ότι σε ειδικό λεξικό για θέματα αποκρυφισμού, η «Ευρυθμία» παρουσιάζεται να έχει ομοιότητες με τον νοτιοαμερικανικό μαγικό χορό της λατρείας Macumba (Βλ. H. E. Miers, Lexikon des Geheimwissens, 1986, σ. 138).
Η «Ευρυθμία» στον αποκρυφιστικό χώρο της Ανθρωποσοφίας εφαρμόστηκε και σε άλλες πτυχές. Χρησιμοποιείται στα λεγόμενα σχολεία Βάλντορφ (Waldorfschule), που ανήκουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Ανθρωποσοφίας, αλλά και σε πρακτικές θεραπείας όπου χρησιμοποιήθηκαν ανθρωποσοφικές αντιλήψεις ως επικουρικό μέσο στην κατανόηση και την θεραπεία ασθενειών.
Στο ερώτημα, λοιπόν, τί είναι τελικά η «Ευρυθμία», νομίζουμε, ότι χωρίς δυσκολία η απάντηση είναι πως πρόκειται για αποκρυφιστική πρακτική με προσωπείο καλλιτεχνικής έκφρασης, που δεν έχει καμμία απολύτως θέση στη ζωή του ορθόδοξου χριστιανού.

(Για την σύνταξη του παρόντος άρθρου βασιστήκαμε στα εξής: Rudolf Steiner, Eurythmy as Visible Speech, R. Steiner Press, London 1974. L. Gassman, Was ist Anthroposophie, 5η έκδ., Lage2006, σς. 21-24. H. E. Miers, Lexikon des Geheimwissens, Freiburg im Br. 1986. R. Biewald, Kleines Lexikon des Okkultismus, Leipzig 2005.)

(*Πηγή: «Ορθόδοξος Τύπος», 21/9/2007)*